

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA

Toimitus vastaa kirjallisesti tehtyihin kysymyksiin

91 Kysymys. M. K. Max Müllerin kirjassa ”Luonnollinen uskonto” annetaan seuraava kuva Veda-uskonnosta: ”Maailman synnyttäjänä hän (Agni) on samalla maailman korkein valtiias, ihmisten kuningas. Hän ei ole ainoastaan suurempi kuin taivas, vaan myös hänen tietonsa on ääretön. Hän tuntee kaikki maailmat ja hänen lakejaan ei taideta rikkoa”. ”Niinpä rukoillaan häntä seuraavin sanoin: jos olemme mitä syntiä tehneet sinua vastaan ihmisheikkouden ja ajattelemattomuuden tähden, niin puhdistä meitä, oi Agni!” ”Ne jotka noudattavat hänen käskyjään eivät ole onnellisia ainoastaan täällä, vaan uskotaan, että hän voi antaa myös heille kuolemattomuuden.”

Jos Veda-uskonto on sillä lailla kirjaimellisesti ymmärrettävä, niin silloin se ei ole mitään muuta kuin sokeata uskoa personalliseen maailman ulkopuolella olevaan jumalaan? Vai miten ylläolevat sanat ymmärretään? Ehkä Agni ymmärretään jonakin kaikkeuden korkeampana olentona, jonkun planetan tai aurinkokunnan logoksena? Tahi ehkä Agnilla ymmärretään luonnon ja ihmisen välistä suhdetta toisiinsa? Ehkä kansa käsitti kirjaimellisesti ja uskonnon opettajat filosofisesti?

Vastaus. Jos se mitä kutsutte ”sokeaksi uskoksi” on uskoa pahaan henkeen, helvettiin, ikuiseen kadotukseen j. n. e., silloin se ehdottomasti on tuhoa tuottava ja kuolettava ihmisen sielun; mutta jos se on uskoa jumalan hyvyyteen, ihmishengen kuolemattomuuteen ja alituisen kehitykseen, eikö ”sokealla uskolla” silloin ole suuri kasvattava merkitys? Kansan enemmistö on tietysti aina sokean uskon kannalla, mutta jos uskon sisällys on

tiedon kanssa yhtä pitävä, niin meillä ei ole syytä sitä tuomita. Ajattelevat ihmiset kohoavat sielussaan valistukseen ja tietoon, ja onnellisin se kansa, jossa on enimmäin valistuneita ajattelijoita.

Mitä nyt Agniin tulee, niin se todella oli yksi meidän aurinkokuntamme Logoksen nimityksistä, kuten Manun laissa sanotaan hänestä puhuttaessa: ”Muutamat sanovat, että hän on Agni, toiset että hän on Manu tai Pradshaapati tai Indra tai Elämänhenki tai Ikuinen Brahman” (XII:123). Agni merkitsee ”tuli” ja on oikeastaan tulen haltija eli se loistava jumala (deeva), jonka ilmennys eli ruumis tulen elementti on. Mutta samoin kuin esim. Vanhassa Testamentissa aurinkokuntamme jumalaa kutsutaan ”kuluttavaiseksi tuleksi”, samoin ymmärrämme, että Vedassakin häntä välistä nimitetään Agniksi.

Kansan enemmistö käsitti tämän jumalansa ulkonaisesti ja palveli sitä, mutta valistuneet tiesivät – samoin kuin valistuneet meidän päivinämme tietävät – että jumala asui ihmisessäkin, että ihmisessä oli pyhä Agni, pyhä tuli, joka kerran sytytettynä ei saanut sammua. ”Hän tuntee kaikki maailmat” (lookat, s. o. aurinkokunnan tasot), ja koska hän asuu ihmisessä, voi ihminen häneen yhtyessään myös oppia tuntemaan kaikki taivaan ja maan salaisuudet.

92 Kysymys. M. K. Vanhain sivistyskansain uskonnot kertovat paljon luonnon ulkopuolella olevista jumalista; kai niillä on tarkotettu niitä korkeampia olentoja, jotka ovat olleet yhtä alhaisella, kenties alhaisemmallaakin asteella kuin me, jotka kehityksen avulla olemme päässeet nykyiselle asteellemme?

Vastaus. Epäilemättä tarkotetaan ”jumalilla” niitä olentoja, jotka ovat kaukana meistä edellä kehityksessä. He eivät suinkaan ole ”luonnon ulkopuolella”, vaikka eivät mahtuisikaan meidän personallisen tajuntamme tietopiiriin. Tietysti he ovat menneissä maailmankausissa läpikäyneet kehityksen kaikki

asteet, samoin kuin he yhä edelleenkin alati kasvavat ja kehittyvät.

93 Kysymys. M. K. Kirjotuksessa ”Onko veljeysaate toteutettavissa?” (Omatunto n:o 4, 1907) sanotaan, että sosialismi tehtyään liiton materialismin kanssa pyrkii valtaan, ja että se on sosialismin lankeemus. Mutta eikö ole välttämätöntä, että ihmiskunnan enemmistö – sorretut ja oikein ajattelevat – pyrkivät valtiolliseen valtaan, sillä kuinka muuten on köyhälistö vapautettava kapitalismin sorrosta? Ja onko sosialismi todella tehnyt liiton materialismin kanssa, jos jotkut sen johtomiehistä ovat materialisteja? Eikö sosialismin ohjelman uskontopykälä edellytä uskonnon vapautta?

Vastaus. Yllämainittu kirjoitus oli kirjoitettu henkiseltä kannalta ja veljeysaatteesta. Siinä tahdottiin näyttää, että veljeysaate ei ole toteutettavissa, ennenkuin ihmiset – ihmisyksilöt – rupeavat sitä toteuttamaan. Ja veljeyteen pyrkijä ei pyri ulkomaan valtaan muiden yli, koska kaikki ihmiset ovat hänen veljiään. Koska sosialismi on lipulleen kirjottanut sanat ”veljeys, vapaus, tasa-arvoisuus“, on se tunnustanut veljeyden ihanteekseen; pyrkiessään valtaan se kuitenkin on ihanteensa pettänyt.

Mutta tämä ei merkitse, ettei sosialistisellä liikkeellä olisi suuri tehtävä. Kuten Sternin kirjasta ”Tulevaisuuden valtio” puhuttaessa (Omatunto 1907, siv. 137) sanottiin, voi sosialismi helpostikin nousta lankeemuksestaan. Siihen on tarjolla kaksi keinoa: toinen on hylätä materialismi ja yhtyä ajan henkisiin liikkeihin – omistaa teosofian ihanteet, toinen on julistaa itsensä yksinomaan kansantalouden asiaksi ja jättää muut asiat – (uskonto esim.) rauhaan. Jos ei se kumpaakaan tee, vaan edelleen pyrkii valtiolliseen valtaan, silloin se vetää suuren edesvastuun yllensä, ja epä tietoista on, kykeneekö se sitä täyttämään. Sillä muistakaamme, ettei kaikilla koskaan ole valtaa.

Valta on aina uskottu muutamille. Ja valta aiheuttaa toisissa katkeruutta, kateutta, vihaa ja vastustusta. Ainoastaan totisesti viisaat ihmiset kykenevät valtaa käyttämään niin, että he luovat onnea ympärilleen.

94 Kysymys J. L. Mikä on omatunto?

Vastaus. Tavallisesti luullaan, että omatunto on jumalan ääni ihmisessä, että se on sama kaikilla ja että se sanoo, mitä on ehdottomasti oikein ja väärin. Asia ei ole aivan niin. Omatunto on meidän korkeamman minämme ääni. Korkeampi minä on se itsemme, joka kehittyi ruumistusten kuluessa, elämien vieries-sä. Korkeampi minä on eri ihmisillä eri kehitysasteella. Se siis neuvoo eri lailla, mitä on oikein ja mitä on väärin. Mutta koska korkeampi minämme on epätsekäs minämme, joka pyrkii jumalaa kohti, on sen neuvo kuitenkin aina hyvään päin, ylöspäin. Jokainen ihminen voi sentähden seurata valistuneen omantun-tonsa ääntä (mutta hän ei saa sekottaa omien himojensa sisäisiä ääniä omantunnon hiljaiseen ääneen), sillä omatunto on kuin kompassi, joka aina näyttää pohjoisnapaa kohti, vaikei taulu aina ole siihen päin käännetty.

95 Kysymys. J. L. Mikä ja minkälainen on teosofein ju-mala? Onko jumala luonut maailman, kaiken olevaisen, kaikki näkyväiset ja näkymättömät, vai onko maailma jumala? Onko teosofien jumalan rukoilemisesta mitään hyötyä?

Vastaus. Teosofein jumala? Teosofit varmaan määrittele-vät jumala- ja varsinkin Logos-käsitettään eri tavalla riippuen kunkin älyllis-siveellisestä kannasta yleensä, mutta uskon kui-tenkin, että useimmat heistä ovat yhtä mieltä seuraavasta kah-desta kohdasta: 1) Meidän inhimillinen järkemme on liian pieni määritelläkseen täysin tyydyttävästi jumalaa, s. o. sitä elämän ikisalaisuutta, josta kaikki on lähtenyt ja alkunsa saanut. 2) Kuitenkin on aikain viisaus se, että ihminen voi päästä jumalan tuntoon. Se on koko elämän tarkoitus, siihen teosofiakin kehot-

taa. Mutta se ei ole mikään helppo hetken asia. Jumala asuu ihmisen sisässä, tai oikeammin: ihmisessä on kipinä jumalan ikuisesta tulesta; jumalan tunto on siis sama kuin varsinainen itsetunto. Mutta itsensä, henkensä (ätmâ = itse) tuntemiseen ei päästä yksin ymmärryksen avulla, vaan siihen tarvitaan sekä ymmärryksen että tunnon ja tahdon sopusointu. Se on itsekkyydestä luopuminen, jotta jumala-itse voitettaisiin. Ja se on pitkä, vaivaloinen, kapea Tie.

Se ihminen, joka pyrkii jumalan tuntoon, hän ei rukoile mitään aineellista; aineellinen rukous kasvattaa itsekkyyttä. Kuitenkin henkisen ihmisen koko elämä voi olla ”rukousta“, jos hänen ajatuksensa aina ovat kiinni jumalassa, jos hän aina mielessään palvelee jalouden, hyvyyden, totuuden ja epäitsekkyuden ihannetta.

96 Kysymys. A. K. Onko sielun kehittyminen astralitasolla enää mahdollista? Jos niin on, niin eikö jälleensyntyminen olisi silloin tarpeetonta?

Vastaus. Astralitasolla samoin kuin taivaissa tapahtuu kylä jonkunlainen personallinen kehitys (katsokaa tästä tarkemmin esim. kirjaa ”Mitä on kuolema?”), mutta se kehitys ei vapauta meitä jälleensyntymisestä. Jälleensyntymisestä vapautuminen tapahtuu ainoastaan siten, että ihminen luopuu persoonallisesta minästään ja yhtyy korkeampaan, kuolemattomaan minäänsä ja että hän suorittaa kaiken sen hyvän ja pahan karman, mikä hänellä vielä on entisyydestä jäljellä. Tämä ei ole yhden tason asia, vaan koko alemman kolminaismaailman. Ja koska ihminen ainoastaan fyysisesti eläessään on yhteydessä koko kolminaismaailman (fyysisen, astralisen ja mentalisen) kanssa, on ”pelastus” myöskin tapahtuva hänen fyysisesti eläessään.

97 Kysymys. A. K. Miten voisi paraiten voittaa suuttumisen?

Vastaus. Ajatelkaa säännöllisesti joka aamu anteeksiantavaisuuden, leppeyden, nöyryyden ja kärsivällisyyden ihannetta. Ajatelkaa vaikkapa vain viisi minuuttia, mutta pitäkää ajatukseenne sillä aikaa aisoissa ja ihanteessa kiinni. Ja ajatelkaa ehdottomasti joka aamu. Sanokaa itsellenne: ”tänään lupaan olla suuttumatta“.

98 Kysymys. A. K. Mieheni ei sallisi minun tutkia teosofiaa; mitä tässä asemassa paraiten tekisin? Jättäisinkö nyt pyrkimykseni sikseen säilyttääkseni kotoisen rauhan hänen puoleltaan?

Vastaus. Kykenisittekö jättämään? Totuuden etsimishalumme on oleva niin suuri, että se voittaa muut halut. Ei ihminen saa sitoa ihmisen henkeä. Jos vakavasti tutkitte teosofiaa, sanotte miehellenne suoraan, ettette voi olla sitä tekemättä, ja näytätte jokapäiväisessä elämässänne, että sekä teille että hänelle on siitä hyötyä.

(Tietäjä 1908 Tammikuu N:o 1, ss. 26–30)

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA

Toimitus vastaa kirjallisesti tehtyihin kysymyksiin

99 Kysymys. U. K. Miksi Jeesuksen julkinen elämä oli kärsimystä, Gautama Buddhan ei? Sanoohan teosofia Jeesuksesta, että hän oli Viisauden Mestari ja Jumalan Poika (kts. esim. Annie Besantin kirjaa *Esoterisk Kristendom*, siv. 84). Kuitenkin Annie Besant samassa kirjassa puhuu Jeesuksen kärsimyksistä, hänen taisteluistaan ja kiusauksistaan korvessa, Gethsemanessa ja Golgatalla. Tätä en oikein ymmärrä. Eikö hän jo ollut päättänyt kehitystään ja jo ennen kärsinyt kaikki nämä tuskat? Vai tapahtuiko tämä vain esimerkiksi ihmisille, oliko kärsimys vain näennäinen? Vai oliko se todella korkealle kehittyneen hengen viimeinen askel täydellisyyttä kohti? Gautaman elämä, kun hän Buddhaksi oli tullut, oli korkeata täydellisyyttä, ilman kärsimyksiä ja taisteluista, samoin kuin hänen kuolemansa. Kun esim. Devadatta tahtoi hänet surmata, niin hänen kaikki yrityksensä kääntyivät häntä itseään vastaan ja hän sai kauhean lopun. Olisi hyvin mieltäkiinnittävää saada tähän – epäilemättä näennäiseen – ristiriitaan selvitys. Tästä on tosin annettu sellainen selitys, että Intiassa on hurskauden opettajia kaikkina aikoina pidetty suuressa arvossa, jonka vuoksi samanlainen kohtalo ei ollut mahdollinen Buddhalle kuin Jeesukselle (kts. *Omatunto*, marrask. 1907, siv. 243). Mutta tämä selitys tuskin pitää paikkansa, sillä Buddha suojeli ilmeisesti joku Suuri Tahto (esim. Devadattan vehkeiltä). Miksi se ei suojellut Jeesusta?

Vastaus. Näennäinen ristiriita on helposti ymmärrettävissä, jos kysyjä pitää kiinni lausumastaan ajatuksesta, että Jeesus oli korkealle kehittynyt henki, joka otti viimeiset askeleensa täydellisyyttä kohti. Jeesus otti siinä elämässään viimeisen vihkimyksensä, käyden samalla nopeasti läpi niiden vihkimysten, jotka hän jo ennen oli ottanut. Hän oli siis yksilö, jolla vielä oli karmaa; se kului nyt loppuun hänen julkisen opettajatoimensa aikana, jolloin hän erinomaisen puhtautensa ja epäitsekkyytensä takia sai palvella Logoksemme (jumalamme) välikappaleena ja ilmottajana. Buddhan laita oli toisin. Hän oli jo ennen ottanut kaikki vihkimykset ja toistettuaan ne lyhyesti sielussaan hän ”herämyksensä” jälkeen bodhipuun alla vaelsi ympäri täydellisesti vapautettuna ihmisenä.

100 Kysymys. L. N. Tietäjän viime numerossa sanotaan pienen Aine Palomaan tapaturmaisesta kuolemasta puhuttaessa, että se oli ”lain rangaistus, joka kohtasi pienokaista. Tämä oli tietysti edellisten elämänsä aikana tehnyt ”pahaa“, josta nyt sai fyysillisen kuoleman palkakseen”. (Siv. 32). Eikö tällöinen tapaus siis mitenkään ole vanhempain karmaa?

Vastaus. Tietysti se kaikissa tapauksissa on myös vanhempain karma, joka heidän surunsa ja kärsimyksensä aiheuttaa. Mitä lapseen tulee, on se hänen karmansa ainoastaan siinä tapauksessa, että hän todella kärsii. Salatieteellisistä tutkimuksista päättäen tämä kuitenkin sattuu ani harvoin. Tavallisesti pienen lapsen kuolema ei tuota sille mitään kärsimystä, koska sen tajunta vielä on toisella tasolla.

101 Kysymys. M. M. Mistä on kotoisin uskollisen ja totisen rakkauden kaipuu? Toivoisihan jokainen ihminen saavansa omistaa ystävän, jolle voisi purkaa sydämensä salaisuudet ja osottaa uskollisuuttaan ja rakkauttaan. Onko tämä nyt itsekästä, koska ei jaksa edes toivoa voivansa antaa sitä samaa kaikille?

Vastaus. Personallisen rakkauden kaipuu on yleisin inhimillinen tunne, kotoisin sielun syvimmästä. Ennenkuin ihminen kykenee epätietoisesti ja palavalla sydämellä rakastamaan toista yksilöä, ei hän mitenkään voi oppia Mestarin rakkaudella rakastamaan kaikkia.

102 Kysymys. E. A. Mitä arvelee ”Tietäjän” toimitus Gottfried Plattnerin tarinasta, kirj. H. G. Wells, julkaistu viime vuonna Helsingin Kaiussa, n:o 39–45?

Vastaus. Emme tunne mainittua tarinaa. H. G. Wells on niitä uudenaikaisia kirjailijoita, joita varsinkin Englannissa on runsaasti ja jotka ovat hieman tutustuneet uudenaikaiseen spiritistiseen, okkultiseen ja teosofiseen kirjallisuuteen. Varsinkin Wells’in rikas mielikuviutus on tehnyt hänestä Englannin Jules Verne’n ja hänen kirjojaan käännetään monelle kielelle. Salatieteellisesti ja teosofisesti sivistynyttä lukijaa vaivaa kuitenkin usein se, että nämä kirjailijat eivät pidä mielikuvitustaan aina aisoissa eivätkä perusta kertomuksiaan vakaville tutkimuksille. Kirjailijan suurin kiusaus on ottaa tämänlaatuisia asioita pinta-puolisesti eli niin sanoaksemme ”sensatsioonin” kannalta.

(Tietäjä 1908 Helmikuu N:o 2, ss. 59–60)

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA

103 Kysymys. K. I. Kuinka on ruumiinpoltto teosofiselta kannalta arvosteltava?

Vastaus. Teosofia puolustaa ruumiinpolttoa. Ruumiinpolto ensinnäkin noudattaa luonnollisen terveydenhoidon vaatimuksia. Hautausmaat mätänevine lihoineen ja luineen ovat todellisia tarttuvien tautien pesiä, jotka veden ja ilman myrkyttävät. Toiseksi vainajan sielu vapautuu siitä vetovoimasta, mikä, valitettavasti kyllä, hänen haudassa makaavalla tai balsamoidulla ruumiillaan välistä on häneen itseensä nähden ja joka vetovoima hidastuttaa hänen kulkuaan taivaallista lepotilaa kohti. Kolmanneksi ruumiinpoltto vapauttaa eräät fyysillisesti elävät ihmiset kiusauksesta käyttäen kuollutta ruumista inhottaviin mustamaagillisiin tekoihin. Muita syitä mainitsematta.

104 Kysymys. W. B. Nauttiiko buddhalainen kirkko mitään aineellista apua valtion puolelta?

Vastaus. Ei. H. S. Olcottin ”Buddhalainen katkismus” kertoo tarkemmin näistä asioista.

105 Kysymys. W. B. Kirjassa ”Tidehvarfvens mysterier” sanotaan siv. 80, että joka inhimillinen sielu on kulkeva avitchi-tilan läpi. Eikö tuon asian ilmaiseminen voi aiheuttaa ahdasmieliselle ihmiselle jonkunlaista helvetinpelkoa?

Vastaus. Mainittu kirja on joko erehtynyt tai käyttänyt sanaa ”avitchi” toisessa merkityksessä kuin salatieteellisessä kirjallisuudessa. Meillä ei ole käsillämme puheenalaista teosta. Mutta mitä avitchi on, se luettakoon ”salatieteilijän sanakirjasta”. Se on mustan maagikon kohtalo ja kohtaa harvoja ihmisiä.

106 Kysymys. A. T. Miten on selitettävissä hengen, sielun ja järjen suhteet toisiinsa? Kun esim. joku hyvä ystävä kuolee,

sanoo järki: ”älä sure!” Siitä huolimatta on niin kummallinen kaipuun tunne.

Vastaus. Ihmisen järki voi ymmärtää totuuden, jota hän ei vielä havainnollisesti tiedä. Mutta ennenkuin ihminen on läpeensä kasvattanut tunne- ja himoluontonsa korkeamman minän nöyräksi palvelijaksi, napisee alempi minä kriittisinä hetkinä. Kasvattaessamme itseämme meidän kuitenkin täytyy valvoa ja varoa, ettemme estä korkeampien tunteiden tunkeutumasta sieluunne. Kaipuun tunne on usein jalostava tunne, jota meidän ei tule tukahduttaa tyhjänpäiväisiin vähäpätöisyyksiin.

107 Kysymys. A. T. Koska kullakin ihmisellä on oma karmansa, eivätkö karmat keskenään saata olla sodassa?

Vastaus. Paitsi yksilöllistä karmaansa kullakin ihmisellä on osansa jonkun perheen, suvun, heimon, kansan, uskon, sivistyksen, rodun j. n. e. yhteiskarmasta; sillä me ihmiset emme elä yksin maailmassa. Mitään todellisia ristiriitoja ei ole olemassa eri ihmisten ”karmojen“ välillä, niin kauan kuin ihmiset vielä ovat kohtalon orjia. Vasta sitten kun yksilö kohoaa karman yläpuolelle tai nousee sitä vastaan, voi hän aikaansaada aavistamattomia komplikatsioneja hyvässä tai pahassa; mutta silloin karma joko suojelee muita tai korvaa heille mitä he ovat väärin kärsineet. Karma on laki, mutta sen toiminta on vain näennäisesti koneellinen. Itse asiassa karman toimeenpanevana voimana on erehtymätön viisaus, jota ”karman herrat“ edustavat ja personoivat.

108 Kysymys. R. S. Tietäjän tammikuun numerossa sanotaan, että ”korkeampien asteitten mestarit eivät tarvitse minäänlaista ruumiinravintoa, vaikka voivat pitää fyysillistä ruumista välineenään alempaa maailmaa palvellakseen.” Kuinka tämä on mahdollista?

Vastaus. Artikkelin kirjottaja on kukaties ajatellut n. k. nirmaanakaajoja, mestareita, jotka elävät ainoastaan korkeam-

malla mentalitasolla; heillä ei ole ollenkaan astralista eikä fyysillisistä ruumista, mutta saattavat, jos tahtovat, ilmestyä astrali-maailmaan, jopa fyysilliseenkin, tarvitsematta silloin mitään ravintoa, koska heidän ruumiinsa on ajatuksen ja tahdon luoma. Ne mestarit taasen, jotka elävät fyysillisessä maailmassa ja jotka ovat syntyneet fyysilliseen ruumiiseen – ja semmoisia ovat meidän teosofiset mestarimme, – ne ovat samojen luonnollisten tarpeiden alaisia kuin mekin, nälän, janon ja väsymyksen. He syövät, juovat ja lepäävät. Mutta he eivät tarvitse läheskään niin paljon ravintoa ja lepoa kuin tavalliset ihmiset. Adepti voi istua 60 tuntia kirjoituspöytänsä ääressä yhtämittäisessä työssä, ennenkuin hän huomaa, että hänellä on ruumis, jonka täytyy syödä ja nukkua. Ravinto ja lepo ovat fyysillisen ruumiin elinehtoja. Ihminen voi päästä ruumiinsa herraksi, mutta hän ei voi vapautua niistä luonnonlaeista, joiden nojalla ruumis on mitä se on. Aivan toinen asia on, että hänen käytettävänään on toisia käyttövälineitä, jotka taas ovat toisenlaisten luonnonlakien alaisia. Astraliruumis, ei syö eikä väsy.

109 Kysymys. M. E. Näkevätkö salatieteilijät henkisiin maailmoihin fyysillisillä silmillä, vai ainoastaanko ”hengensilmillä”? Jos he näkevät ainoastaan henkisesti, niin kuinka voivat nuo tiedot henkisistä maailmoista olla luotettavia? Voipihan kuka hyvänsä, tavallinenkin ihminen, nähdä ajatusten luomia kuvia henkisillä silmillään ja voipi mielikuvituksellaan luoda kuvia sielunsa silmien eteen vaikkapa tuonelan mailta, vaan nuo kuvat eivät ole muuta kuin mielikuvituksen tuotetta, eikä siis ensinkään luotettavia.

Vastaus. Eräitä astralisia asioita saattaa nähdä fyysillisillä silmillään. Tämä tapahtuu siten, että fyysillisessä silmässä oleva eetteri- ja astraliaine elähytetään, niin että silmä voi ottaa vastaan astralisia vaikutuksia ja nähdä astralimaailmaan. Näin on tavallisesti ihmisen laita, joka sattumalta hetkeksi tulee sel-

vänäköiseksi. Mutta semmoinen menettelytapa ei ole ollenkaan luotettava harjaantuneiden näkijäin kokemuksen mukaan. Astraliruumiilla on omat aistimensa (niitä kutsutaan sanskritinkielellä *tshakram*), ja vasta kun nämä aistimet on tehty eläväksi ja saatettu käyttökuntoon, saattaa ihminen luottaa näkemiinsä ja kuulemiinsa. Nämä astraliset aistimet eivät sinänsä kuulu fyysilliseen ruumiiseen, mutta niillä on fyysillisessä ruumiissa vastine eli välittävä niin sanoaksemme.

110 Kysymys. R. L. Onko paikallaan päättää, että paha eli levoton aura olisi aina seuraus ihmisen itsensä lähettämistä, pahoista tai himokkaista ajatuksista? Eikö se voi johtua mistään muusta syystä, kuten liian raskaista kokemuksista tai valtaavista mielenliikutuksista?

Vastaus. Epäilemättä levoton aura johtuu levottomasta mielentilasta, sillä aura on vain astrali- y. m. ruumiissa kuvastuva sieluntila. Ja levoton mielentila voi johtua eri syistä, joista kysyjä itse mainitsee neljä. Nykyajan ihmiset ovat ylipäänsä levottomia aurassaan. Tämä johtuu yleensä siitä, että nykyisissä yhteiskunnissa elämä on järjestetty tavalla, joka on omiansa tekemään useimpia ihmisiä levottomiksi.

111 Kysymys. R. L. Miten minun tulee menetellä toisen auran tuntijana, jos näen sen pahaksi? Tuleeko sormella osottaen sanoa: katso, mitä näen ympärilläsi, vai tuleeko neuvomalla auttaa häntä muuttamaan auraansa, vaiko jättää hänet rauhaan?

Vastaus. Jos emme rakasta ihmisiä, silloin meillä ei ole oikeutta sekottaa heidän asioihinsa. Vaikka mitä näkisimme, tuomitsee meidät mykiksi meidän oma kylmä sydämemme. Mutta jos me rakastamme ihmisiä, silloin me tahdomme heitä auttaa. Ja jos voimme auttaa, miksemme auttaisi? Rakkaus kylä neuvoo, kuinka kulloinkin on meneteltävä.

112 Kysymys. R. L. Pyytäisin selitystä Mat. ev. 7, 3: ”kuinka näet rikan, joka on veljesi silmässä, mutta et näe malkaa, joka on omassa silmässäsi?”

Vastaus. Tämä on ikävä kyllä tavallista ja johtuu rakkau-
den puutteesta. Jos ihminen ei rakasta, silloin hän näkee yhä
enemmän paha ympärillään, kuta enemmän hänen järkensä
kehittyy. Mutta jos ihminen puhdistaa sydäntään, silloin hän
havaitsee hyvää ympärillään sitä enemmän, kuta enemmän hän
oppi rakastamaan.

113 Kysymys. R. L. Onko hypnotismitaidosta mitään etu-
ja haudantakaisessa elämässä?

Vastaus. Ei suinkaan. Hypnotismi on, kuten Madame
Blavatsky sanoi, ensimmäinen askel mustaan magiaan. Se on
vaarallinen ase, joka heti haavottaa epäviisasta käyttäjää.

114 Kysymys. M. K. Onko evankeliumein kertomus Jee-
suksen ylösnousemuksesta ja näyttäytymisestä kuoleman jäl-
keen historiallinen tositarina vai onko se paavinaikuinen taru?
Tai ehkä se on vertauskuva ja kuinka se silloin on ymmärret-
tävä?

Vastaus. Ylösnousemuskertomus perustuu historialliseen
tapaukseen. ”Kuollessaan” Jeesus jätti fyysillisen ruumiinsa,
mutta oleskeli kauan aikaa (noin 50 vuotta) astraliruumiissaan
maan piirissä, jatkaen opetuslastensa opettamista, vihkien ar-
vokkaimmat niistä salaisen viisauden mysteroihin ja silloin
tällöin ilmestyen fyysillisesti havaittavaksi. Entisen fyysillisen
ruumiinsa kanssa hänellä ei ollut mitään tekemistä, sen arvatta-
vasti jotkut essealaiset tai muut uskotut olivat salaa korjanneet
pois haudasta. Ylösnousemuskertomuksella, kuten kaikilla
evankeliumein kertomuksilla, on myös symbolinen merkityk-
sensä ja tarkoittaa silloin erästä vihkimystä, joka tekee ihmisen
itsetietoisesti kuolemattomaksi.

115 Kysymys. M. K. Jeesuksen taivaasenastuminen kai tarkoittaa hänen siirtymistään korkeampiin maailmoihin?

Vastaus. Niin, astralitasolta mentaliselle. Se ei ollut fyysillinen tapaus. Vertauskuvana se taas tarkoittaa erästä edellistä vielä korkeampaa vihkimystä, jonka läpi jokainen ihminen kerran on kulkeva.

116 Kysymys. M. K. Jeesus natsarealaisesta kerrotaan, että hän herätti kuolleita. Olivatko ne kuolleet täydellisesti kuolleita vaiko valekuolleita?

Vastaus. Jos ”hopeinen lanka”, joka yhdistää eetteriruumiin fyysilliseen on katkaistu, silloin ihminen on ”kuollut” eikä sielua voi kutsua takaisin fyysilliseen ruumiiseen. Että Lazarus y. m. heräsivät kuolleista Jeesuksen käskystä, osoittaa, että lanka ei ollut katkaistu.

(Tietäjä 1908 Maaliskuu N:o 3, ss. 90–93)

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA

Toimitus vastaa kirjallisesti tehtyihin kysymyksiin

117 Kysymys. A. G. Voiko itsemurha riippua karmasta ja onko mitään keinoa työskennellä tämän pahan voittamiseksi, joka viime vuosikymmeninä on näyttänyt niin suuresti lisääntyvän?

Vastaus. Yhteiskunnallisena ilmiönä itsemurha epäilemättä riippuu karmasta. Se on luonnollinen yhteiskunnallinen sairaus, joka seuraa sokeasta uskosta vapautumisen, epäilyksen, materialismin ja jumalankieltämisen kintereillä. Ainoa keino sen voittamiseksi on valistus ja tieto. Yhteiskunnan tulee saada takaisin uskonsa jumalaan, s. o. elämän ja maailman järkevään sisältöön ja tarkotukseen, sen tulee saada jälleen selvä ja tosi tieto kuolemanjälkeisistä oloista. Silloin sairaus poistuu. Mitä taas itsemurhaan tulee yksilöllisenä ilmiönä, ei se suinkaan riipu ulkonaisesta karmasta. Ihmisen ei ole pakko tehdä itsemurhaa, vaikka ulkonainen viettelys olisi kuinka suuri. Että hän sen tekee, todistaa, että hän on langennut ajatuksissaan, hyväksynyt itsemurhan sielussaan, ennenkuin se tapahtui fyysillisenä tekona. Hän on itse teostaan vastuunalainen.

118 Kysymys. T. V. Onko annettava mitään merkitystä tuon tunnetun englantilaisen astrologin ilmoituksille ”Tietäjässä”, vai voiko niitä pitää ainoastaan tavallisina keinottelu- ja huijausilmoituksina?

Vastaus. Alan Leo, joka on T. S:n jäsen, on nuoruudessaan saakka harrastanut astrologian vanhaa tiedettä ja kokonaan antautunut sen palvelukseen. Hän on yksi niitä eteviä astrologian puoltajia, jotka Englannissa ovat kohottaneet ”tähdistä lu-

kemisen” yleisön silmissä ”keski- ja muinaisaikaisesta taikauskosta” perin nykyaikaisen loogilliseksi, tarkaksi ja luotettavaksi, vaikka tosin ihmeelliseksi tieteeksi. ”Ihmeellinen” se kuitenkin on vain materialistin näkökannalta, teosofi voi käsittää, että astrologia perustuu luonnonlakeihin näkymättömässä maailmassa. Alan Leon ilmotukset on sentähden tehty vakavassa hengessä.

119 Kysymys. T. V. Eikö ole mitään mahdollisuutta liittyä T. S:n jäseneksi, kun on alaikäinen eikä voi holhoojiltaan saada valtakirjaa?

Vastaus. Ei ole.

120 Kysymys. J. A. K. Miten on käsitettävä Herran ehtoollinen? Nautitaanko todella Kristuksen ruumista ja verta vai onko se muisto Kristuksen kuolemasta?

Vastaus. Sakramentti puhtaassa muodossaan on pyhä toimitus, jonka avulla näkyväinen maailma asetetaan yhteyteen näkymättömän kanssa. Tämän maagillisen toimituksen voi suorittaa ainoastaan vihitty ihminen, joka itse on tietoisessa yhteydessä hengen maailman kanssa, mutta ei suinkaan ihminen, joka vain on ”lukenut papiksi“. Semmoisella toimituksella ei ole mitään tekemistä kenenkään ihmisen kuoleman tai muiston kanssa. Vallan toinen asia on, että ensimmäiset kristityt usein aterioitsivat yhdessä – ja näihin ”rakkauden aterioihin” he aina kutsuivat köyhiä – ja silloin muistivat suurta opettajaansa; mutta tämä ei ollut mikään sakramentti yllämainitussa merkityksessä.

121 Kysymys. M. K. Mikä on teosofian suhde huvitukseen? Voiko se, joka lukee itsensä teosofiksi, käydä teatterissa y. m. siveellisissä huveissa?

Vastaus. Miksikä ei? Totuus on sitä laatua, että se ei mitään pakene; se kaiken paljastaa ja kaikkea jalostaa. Niin on myös laita sen, joka totuudesta syntynyt on.

122 Kysymys. M. K. Mikä on teosofian suhde urheiluun ja voimisteluun? Eikö terveessä ruumiissa asu terve, siveellinen sielu?

Vastaus. Ruumis ei ole oleva herra eikä orja, vaan palvelija. Sairas ruumis pääsee helposti sielun herraksi, sairassielu kohtelee tavallisesti ruumista orjanaan. Jos sielu on terve, silloin se pitää ruumista palvelijanaan ja antaa sille, mitä se tarvitsee. Ja sen tarpeisiin kuuluu epäilemättä liikunto (voimistelu, urheilu, ruumiillinen työ). Henkisen työn tekijöille ja mietiskelyn harjoittajille on voimistelu välttämätön.

123 Kysymys. M. K. Muinaiskreikkalaiset sanoivat terveessä ruumiissa asuvan terveen sielun, mutta Intian fakirit pyrkivät adeptiutta kohti asketismin, itsensä kiduttamisen avulla. Onko siis heidän mielestään raihnaudessa ruumiissa terve sielu?

Vastaus: Intian fakirit ja itsekiduttajat eivät pyri adeptiuuteen, s. o. mestari-ihmisen siveellishenkiseen täydellisyyteen, vaan saavuttamaan eräitä psyykkisiä kykyjä ja salaisia voimia. Heidän tahdonlujuuksensa on kerrassaan hämmästyttävä. Joogit ja Mestarien opetuslapset kulkevat sitä vastoin toisenlaista tietä. Bhagavad Gîtâ'ssa sanotaan: ”Totisesti jooga (mietiskely, jonka avulla pyritään jumalan yhteyteen) ei ole häntä varten, joka syö liian paljon tai liian vähän, eikä häntä varten, joka nukkuu liian kauan tai valvoo liiaksi, oi Ardshuna. Kärsimystä hävittävä jooga on häntä varten, joka on säännöllinen ruoassa ja huvituksessa, säännöllinen tekojen suorittamisessa, säännöllinen nukkumisessa ja valvomisessa.” (VI, 16, 17).

124 Kysymys. M. K. ”Teosofian avaimessa” siv. 137 puhutaan ihmisen ja eläimen *eidolon*'ista kaamalookassa ja sanotaan, että ”toinen kuolema” merkitsee eläimille tyhjäksi tulemistä. Mikä on *eidolon* ja eikö eläimille tapahdukaan jälleensyntymistä?

Vastaus. Kreikkalainen sana *eidolon* merkitsee ”kuva, haahmo” ja sitä käytettiin vainajien haamuista puhuttaessa. Mad. Blavatsky tarkoittaa sillä astraliruumista. Eläimillä ei ole jälleensyntyvää yksilöllisyyttä, joka juuri on ihmisen tunnusmerkki. Mutta eräillä korkeammin kehittyneillä kotieläimillä saattaa olla siksi voimakas ”personallisuus, että se pukeutuu uuteen ruumiiseen syntyen silloin jälleen astralitasolta eikä kuten ihminen deevakhanista, jota eläimellä ei ole.

125 Kysymys. M. K. Muistaako ihminen kaamalookassa ja deevakhanissa kaikki fyysillisen elämänsä tapahtumat?

Vastaus. Taivastilassa hän muistaa elämänsä onnellisia hetkiä ja nauttii niistä, tuonelassa hän katu pahuuttaan niin pian kuin hänen silmänsä aukenevat.

126 Kysymys. M. K. Onko eläinkunnalla karmaa? Onko eläin vastuunalainen teoistaan?

Vastaus. Karma vaikuttaa kaikkialla. Yksityinen eläin ei ole vastuunalainen, mutta ryhmäsielu arvatenkin on. (Mitä ryhmäsielu on, näkyy kirjasta ”Valoa kohti”, siv. 73 ja seur., toinen painos). Kun kotieläin kehityksessään lähenee ihmistä, alkaa sillekin yksilöllinen karma.

127 Kysymys. M. K. ”Teosofian avain“ sanoo siv. 154 reunamuistutuksessa:” . . . ihmiset usein kärsivät toisten tekojen seurauksista, jotka eivät varsinaisesti kuulu heidän omaan karmaansa”. Miten tämä on ymmärrettävä?

Vastaus. Sanan mukaan. Mutta on heti lisättävä H. P. B:n omat sanat: ”– ja näistä kärsimyksistä he tietysti ansaitsevat hyvitystä”.

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA

Toimitus vastaa kirjallisesti tehtyihin kysymyksiin

128 Kysymys. A. M. Oletan, että ihminen iankaikisuusolentona on osa alkusyystä, kipinä jumalasta, s. o. olemme jumalan poikia. Kerran olemme näin ollen kaikki olleet jumaluudessa, ykseydessä, jonka ulkopuolella ei ole mitään ollut. Mikä on ollut tarkoituksena ja syynä siihen, että jumalasta on hajautunut sirpaleita, muodostaen persoonallisia olioita, jotka ainakin näennäisesti erillään kiertävät maailmankaikkeudessa? Onko niin tapahtunut kehityksen vuoksi? Ja onko siis väite, että jumala on täydellinen ja muuttumaton, väärä, koska kerran osaset siitä ovat kehityksen alaisia? Kenen asettamien lakien mukaan ja mitä päämäärää kohden kehitys kulkee? Mikä olisi estänyt jumalan kehittymästä ykseytenä? Tai voiko ollenkaan selittää tai olettaa, että ihmissielu osana iankaikkisesta jumalasta, tehtyään kiertomatkan yksilönä, kerran samaan jumaluuteen yhtyy. Ellei, mistä sitten se on alkuisin, ja mikä sen päämäärä?

Vastaus. Epäilemättä ihminen on ”jumalan poika” juuri siinä merkityksessä, että hän on jumalallinen syntyperältään. Mutta hän ei ole siitä itsetietoinen ja hänen ”aineesenastumisensa” tarkoitus on kehittyä siitä tietoiseksi. Kun hän saavuttaa jumaltietoisuuden, jota kutsutaan ”yhtymiseksi jumalaan“, ei tämä suinkaan merkitse, että hänelle alkaa ”iankaikkinen työtömyys”. Päinvastoin hänen oikea elämänsä silloin vasta alkaa. Silloin vasta hän toden teolla voi ryhtyä ottamaan osaa suureen jumalalliseen työhön maailmankaikkeudessa, josta työstä meillä vielä on vain hämäriä aavistuksia. Koko henkinen maailma

on täynnä tämmöisiä ”vapautettuja“ olentoja, enkeleitä, valtoja, herroja ja jumalia. Ne alati kehittyvät, saaden yhä suurempia ja vastuunalaisempia töitä osakseen, mutta siitä jumaluudesta, siitä salaisuuksien salaisuudesta, joka on kaiken alku ja kaiken takana, emme mitään tiedä. Järkemme sanoo meille, että se jumaluus on muuttumaton, täydellinen ja iankaikkinen, mutta kuka on niin huimapäinen, että hän luulisi voivansa ratkaista sen arvotuksen?

129 Kysymys. P. R. Mikähän siinä lienee, että muutamien ihmisten läsnäolo – tai olkootpa he vaikka etäällä – on minulle kovin mieluisa, toisten taas en voi sietää? Ja se on aivan yhdellä lailla tuntemattomien kuin tunnettujen seurassa.

Vastaus. Syy on astrali- eli tunneruomissa, joka on siksi kehittynyt, että ulkonaisia aistimuksia voi senkin välityksellä nousta tajuntaan. Fyysillinen vastaavaisuus: fyysillinen ruumis ”pitää“ esim. yhdestä ruoasta, toisesta ei. Samaten astrali-ruumis ”pitää“ yhden ihmisen tunnemaailmasta, mutta inhoaa toisen. Ihmisen henkinen tehtävä on vapautua kaikenlaisten aistimusten ylivallasta.

130 Kysymys. P. R. Kuinka on avioliitto-, erittäin sukupuoli- ja rakkausasioissa, jos toinen tahtoo toisin kuin toinen? Onko heidän alistuttava toistensa tahdon alle vai onko oman tunnon ääntä kuultava?

Vastaus. Avioliittoon mennyt on sydämessään luvannut rakastaa ja palvella toista. Jolleivät puoliset sitä jaksaa tehdä, on avioliitto onneton. Rakkaus muuttuu sorroksi ja orjuudeksi. Mutta sortoon ei kellään ole oikeutta eikä orjuuteen velvollisuutta. Ihminen on aina sisäisesti vapaa ja hänellä on oikeus kieltäytyä olemasta orja. Hän noudattaa silloin oman tunnon ääntä ja ottaa päällensä suuremman edesvastuun, mutta kehittyy myös nopeammin.

131 Kysymys. A. O. Miten voin saada täyden varmuuden siitä, mitä teosofia opettaa?

Vastaus. Tarkotatteko selvää käsitystä teosofisista opeista vaiko omaan tietoon ja näkemykseen perustuvaa varmuutta? Edellinen saavutetaan ahkerasti tutkimalla ja lukemalla teosofista kirjallisuutta, jälkimäinen on niille harvoille suotu, jotka jaksavat ja uskaltavat kulkea ”kaitaa tietä“ jumalan valtakuntaan. Edellistä seuraa sisäinen vakaumus siitä, että teosofiset pää-opit ovat tosia, jälkimäistä seuraa tieto.

132 Kysymys Hj. K. Onko kertomus viimeisestä tuomios-ta (Matt. ev. 25: 31–46) pidettävä vertauksena ja mikä siinä tapauksessa sen selitys on?

Vastaus. Kertomuksella voi olla useampia merkityksiä, mutta yksi on tämä: tulee aika ihmiskunnan historiassa, jolloin yleinen kehitys on siksi edistynyt ja ulkonaiset olot muuttuneet niin täydellisiksi, että ainoastaan ne ihmissielut, joissa veljes-rakkaus on korkeimpana voimana, kykenevät seuraamaan mu-kana. Muut sielut, jotka vielä ovat itsekkäitä ja siis tietämättö-miä, erotetaan pois ihmiskunnasta. He saavat jäädä odottamaan jotain toista maailmaa ja toista ihmiskuntaa jatkaakseen kehi-tystään, aivan samalla tavalla kuin luokalle jääneet oppilaat koulussa eivät siirry toveriensa kanssa ylemmälle luokalle, vaan jäävät vieläkin vuodeksi entiselle alemmalle.

133 Kysymys. J. L. Minä hetkenä jälleensyntyvä ihminen yhtyy uuteen ruumiisensa? tapahtuuko se sikiötilassa vaiko lapsen syntyessä?

Vastaus. Jälleensyntyvä sielu on sidottu ruumiiseen jo siit-täessä, vaikka kuluu vuosia (tavallisesti seitsemän) lapsen syn-tymisen jälkeen, ennenkuin minuus uudessa ruumiissaan hei-jastuu persoonallisena minä-tajuntana.

134 Kysymys. A. N. Onko Teosofisella Seuralla kiertävää luennoitsijaa ja millä ehdoilla hän on saatavissa?

Vastaus. Ei ole tätä nykyä. Kun V. Palomaa v. 1906–1907 oli kiertävänä puhujana, saattoi hänet tilata ilman-kin maksuehtoja. Tietysti oli parempi, jos paikkakuntalaiset saattoivat ottaa osaa kustannuksiin, mutta välistä pidettiin esitelmä oudolla paikalla, jolloin ei pääsymaksuakaan katsottu sopivaksi ottaa.

135 Kysymys. H. K. Mitä tarkoittaa Jeesus sanoilla ”hyvä paimen antaa henkensä lammasten edestä” ja ”panen henkeni lammasten edestä” (Joh. X, 11 ja 15)?

Vastaus. Jeesus puhuu tietysti Kristuksesta, ei omasta personastaan. Ja kuka Kristus on? Se on ”Kristus meissä”, jumalan voima ihmisessä, âtmâ-buddhi, veljesrakkaus ja totuuden näkemys. Asettakaa esim. sana ”veljesrakkaus” minä-sanan paikalle, niin ymmärrätte. ”Veljesrakkaus on totinen ovi” j. n. e.

136 Kysymys. A. P. Kumpiko on parempi, koettaa väkivallalla kuolettaa ja voittaa himojaan vaiko lempeällä, puhtaalla ja vakaalla ajattelemisella?

Vastaus. Epäilemättä jälkimäinen keino. Väkivalta viepi itsensä kiduttamiseen, sisäinen puhdistustyö taas varmasti voittoon, joskin matkan varrella tapahtuu lankeemuksia.

137 Kysymys. J. A. Jos meidän ruumiimme ei tottele omantunnon, todellisen minämme ääntä, vaan tekee väärin eli pahaa, niin miksikä Jumala tuomitsee meidät kärsimään kuoleman jälkeen astralitasolla tottelemattoman fyysillisen ruumiimme takia ja vielä rankaisee sitä viatonta personaa, johon jumalminämme jälleensynty?

Vastaus. Luulen että kysyjä panee liian paljon painoa todellisen minämme ”viattomuuteen”. On kyllä totta, että jumalminämme tahtoo ainoastaan hyvää, mutta se pääsee itsetajuiheen tietoon tästä hyvästä kehityksen avulla, jonka tähden se

ainemaailmaan on astunut ja herättänyt ruumiissa personallisen tajunnan. Tämä personallinen tajunta voi tahtoa pahaakin, ensin tietämättään, sitten tietoisesti. Mutta miksi ei varsinainen minä olisi vastuunalainen oman heijastuksensa teoista? Tietenkin se on. Ja millä keinoin personatajunta kasvatetaan pois pahasta? Kärsimyksien avulla! Jos minä teen vastoin omaatuntoani, osotan tällä, etten vielä totisesti usko siihen hyvään, jota omatuntoni aavistaa ja neuvoo. Ja kuinka silloin tuohon uskoon pääsisin muutoin kuin kärsimällä seuraukset pahoista teoistani?

(Tietäjä 1908 Toukokuu N:o 5 & 6, ss. 183–185)

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA

Toimitus vastaa kirjallisesti tehtyihin kysymyksiin

138 Kysymys. P. S. Raamatussa sanotaan Marian tulleen raskaaksi pyhästä hengestä ja Jeesuksen syntyneen ilman fyysillistä isää. Kuinka tämä on teosofisesti ymmärrettävä?

Vastaus. Samalla tavalla kerrotaan muissa uskonnoissa niiden perustajista. Kaikkien äidit olivat neitsyeitä ja lapsi syntyi yliluonnollisella tavalla: Buddhan äiti Maaja, Krishnan äiti Deevaki, egyptiläisen Horus-Osiriksen äiti Isis-Neith, babylonilaisen Tammuz'in äiti Istar, meksikolaisen Quetzalcoatlin äiti Chimalma, Zoroasterin äiti – kaikki olivat koskemattomia neitsyitä. Kuinka tämä nyt on ymmärrettävä? Ovatko Jeesus, Buddha, Krishna, Zoroaster j. n. e. todella syntyneet yliluonnollisella tavalla? Vai ovatko nämä kertomukset kauniita legendoja, joilla kansat ovat tahtoneet erikoisesti kunnioittaa suurimpia ja jaloimpia miehiään? Fyysillisesti katsoen ne epäilemättä ovat legendoja. Miksei näillä ”Jumalanpojilla” olisi ollut fyysillistä isää niinkuin muilla ihmisillä? Mitä ”jumalantonta” tai ”saastaista” siinä olisi? Olisivathan he, jos olisivat tahtoneet, voineet luoda itselleen oman ”harharuumiin” (maa-jaaviruupa) tarvitsematta kenenkään apua, mutta kun kerran tänne syntyivät tavalliseen fyysilliseen ruumiiseen, niin tämä ruumis varmasti luotiin ”luonnollisella” tavalla. Henkisesti katsoen taas yllämainitut legendat osottautuvat syväsisältöisiksi tosiasiaain esityksiksi. Jumalanpojan elämäkerta on nimittäin mystillisesti ymmärrettynä samalla sielutieteellinen selonteko ihmisen salaisesta henkisestä kehityksestä. Jeesus, Buddha tai muu nimitys tarkoittaa silloin ihmisen henkistä minää (”Kristus

meissä”) ja kertomus heidän yliluonnollisesta syntymästään merkitsee, että ihmisen henkinen minä ”syntyy” eli tulee tajui- seksi fyysillisesti vasta silloin, kun hänen personallinen sielun- sa on ”puhdistunut neitsyeksi”.

139 Kysymys. M. K. Olen jostain teosofisesta kirjasta lu- kenut, että Mooses oli suurmies kuten Buddha y. m., mutta eikö raamatun todistuksen mukaan Mooseksen opettama Israe- lin jumala ollut raaka, kunnianhimoinen ja mielivaltainen ju- mala, joka kaikella tavalla sortii Israelin kansan vastustajia?

Vastaus. Mooses oli epäilemättä vihitty egyptiläisten mysterioihin; sen raamattukin todistaa (Ap. Teot, 7: 22). Että hän oli suuri kansanjohtaja ja lain laatija, kansansa pelastaja Egyptin orjuudesta, sen osottaa meille vanha testamentti. Niin- ikään, että hän juutalaisille ilmotti ikivanhat opit maailman luomisesta ja kehityksestä ja kymmenessä käskyssään antoi sille nerokkaan ojennusnuoran jokapäiväisessä elämässä. Moo- seksen jumala oli se ”Herra”, jonka nimi oli *ahiyé asher ahiyé*, toisin sanoen ”Minä olen se mikä minä olen”, siis koko luon- nossa ja ihmisen sisässä ilmenevä ikuinen henki (kts. II Moos. kirja, 3: 14).

Mutta väärin on luulla, että Mooses olisi kirjottanut n. k. Mooseksen kirjat. Genesiksen alkuluvuista on ehkä osa hänen kädestään. Kaikki muu on toisten kirjottamaa eikä Mooses niin muodoin ollenkaan ole vastuunalainen kaikista niistä julmista käskyistä, mitkä on pantu hänen jumalansa suuhun. Yleisesti tosin puhutaan Mooseksesta, ikäänkuin hän olisi jonkunlainen Jeesuksen vastakohta, vaikka olisi puhuttava juutalaisuudesta ja sen eksoterisista opeista, joilla ei ole muuta kuin näennäinen yhteys Mooseksen todellisten oppien kanssa. Samalla tavalla on väärin syyttää Jeesusta ja hänen oppiaan kristillisen kirkon virheistä ja erehdyksistä ja hirmutöistä, eikä sitä moni teekään. Mutta miksei suoda samaa kunniaa Moosekselle?

140 Kysymys. M. K. Eikö olisi suuri edistysaskel ihmiskunnan kehitykselle, jos kansa yksimielisesti kieltäytyisi tekemästä sota-aseita ja menemästä sotaväkeen? Eikö tällä siveellisellä pahan vastustamisella kukistettaisi vastustajia?

Vastaus. Se kansa, joka yksimielisenä niin tekisi, olisi todella kulkenut melkoisen matkan täydellisyyden tiellä. Mutta missä on se viisas ja urhokas kansa?

(Tietäjä 1908 Elokuu N:o 7 & 8, ss. 250–251)

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA

Toimitus vastaa kirjallisesti tehtyihin kysymyksiin

141 Kysymys. K. E. Voiko hypnotisoimalla parantaa tautoja ja onko Helsingissä semmoista lääkäriä?

Vastaus. Hypnotinen suggestioni on kyllä nen ”lääke”, varsinkin hermotaudeissa, mutta on sillä varjopuolensakin. Potilas joutuu näet sielu-elämässään läheiseen yhteyteen parantajansa kanssa ja suuremmassa tai vähemmässä määrässä hänestä riippuvaksi. Helsinkiläinen hypnotisoija on tietääksemme tohtori Erikson.

142 Kysymys. J. A. Joka ilta maata pannessani näen sielun silmällä kaikenlaisia henkiolentoja, vaatteihin puettuja, miehiä ja naisia, ensin vähän pelottavia, joita ajatuksen voimalla karkotan, sitten kauniita ja herrtaisia ihmisiä, joita katsellessani nukun. Mitä nämä ovat? Olen vähän levoton. Miten niiden näkeminen saadaan pois?

Vastaus. Näkemänne ovat epäilemättä ajatuskuvia eetteriaivoissanne, sillä todellisia henkiolentoja ei voi ajatuksellaan karkottaa pois; niiltä voi kysyä, mitä tahtovat. Lapset usein näkevät tämäntapaisia astralisia kuvia, eikä niiden näkeminen ole vaarallista, jos itse pysyy rauhallisena.

143 Kysymys. S. P. Onko ihmisen, joka tahtoo päästä pitemmälle henkisessä kehityksessä, riistäydyttävä irti kaikista alemman minänsä ihanteista, esim. lemmenkaihosta? Onko se tukahutettava?

Vastaus. Alemman minän ihanteista on tietysti luopuminen, ja mikäli lemmenkaiho on kotoisin alemmasta minästä, sikäli se on tukahutettava. Mutta on lempeä tai ehkä paremmin

sanoen yksilöllistä rakkautta muilla tasoilla kuin fyysillis-astralis-mentalisella. Tämä rakkaus tulee mitä ihanimmalla tavalla toteutetuksi esim. mestarin ja opetuslapsen välisessä suhteessa. Ei kukaan ihminen kadota sielustaan mitään tosi todellista kykyä, kun hän kehittyy, ja vaikka ihmisen kehitys keskitaipaleilla on tuskaa ja kärsimystä, on se matkan päässä autuaallista rauhaa ja sanomatonta onnea.

144 Kysymys. M. K. Minkälaisten väreilyjen nojalla mediumi Peters esim., esinettä kosketellessaan., päättää esineenomisajan luonteenominaisuuksista y. m. Astralistenko?

Vastaus. Jokaiseen esineeseen painuu ikäänkuin sen käyttäjän astralinen leima. Tämän leiman välityksellä herkkätuntoinen mediumi pääsee yhteyteen esineenomisajalle kuuluvien akaashisten valokuvain astralisten heijastusten kanssa; hän on siis tavallisesti luonnon ajatuskuvain kanssa tekemisissä eikä itse kysymyksessä olevan henkilön, elävän tai kuolleen. Mutta sattuu, että hän joutuu rapportiin vainajankin kanssa, jos tämä vielä on astralitasolla tai jos mediumi on niin herkkä ja niin puhdas, että taivasmaailmakin voi häneen vaikuttaa. (Akaashiset valokuvat eli aikakirjat ovat korkeammalla mentalitasolla; se on luonnon erehtymätön muisti, joka tarkkaan merkitsee eli valokuvaa kaikki mitä tapahtuu).

145 kysymys. M. K. Miten yhteiskunnan on meneteltävä rikoksente kijää kohtaan? Onko häntä rangaistava? Eikö olisi Kristuksen y. m. opin mukaista olla vastustamatta pahaa pahalla, vaan antaa anteeksi rikolliselle? Vai onko yhteiskunta vielä niin huono, ettei se siihen kykenisi?

Vastaus. Olemme tästä asiasta lausuneet muutamia ajatuksia viime vuoden Omassatunnossa pitkäkössä kirjoituksessa ”Luonnollinen ja inhimillinen oikeus” (syyskuun n:ossa 1907), johon arv. kysyjää viittaamme. Vihko on saatavissa Teos. Kirjak. ja Kust:stä; hinta 60 p:niä.

146 Kysymys. V. V. Sanomalehdissä kierteli äskettäin kertomus naisesta, joka muka oli ollut ”kuollut” tunnin ajan. Hän oli silloin ollut kulkevinaan tavattomia matkoja, näkevinään erinomaisen kirkasta valoa, tapaavinaan kuolleita omaisiinsa j. n. e. Käykö kuolema ja herääminen uuteen maailmaan noin äkkiä vai olisiko tässä vain kysymys jostakin ”transista” eli horroksesta? Ja toiseksi: olivatkohan tavatut henkilöt todellisia vai ainoastaan ajatuskuvia?

Vastaus. Tuo amerikkalainen nainen oli nähtävästi *samaadhin*-tapaisessa horrostilassa, liikkuen, itsetajuisena astraali-tasolla, tavaten vainajia j. n. e. Kuollut hän ei voinut olla siinä merkityksessä, että ”lanka” olisi katkaistu, sillä siinä tapauksessa ei olisi voinut tapahtua herääminen jälleen. Samanlaisessa transissa lepää intialaisen fakirin ruumis, kun hän elävältä haudataan viikko- tai kuukausiksi.

(Tietäjä 1908 Lokakuu N:o 9 & 10, ss. 312–313)

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA

Toimitus vastaa kirjallisesti tehtyihin kysymyksiin

147 Kysymys. M. K. Koska kerran teidän taholtanne on sanottu, että avioliitto on miehen ja naisen välinen sielullinen sopusointu, niin eikö ”vihkiminen” y. m. s. uskonnolliset menot ole sitä vanhaa kirkollista materialismia? Kuitenkin Annie Besant puolustaa vihkimistä (kts. Kristinuskon salainen puoli, siv. 195). Hän on niin syventynyt henkiseen elämään, että katsoo asioita omalta, mystilliseltä kannaltaan, enkä voi sanoa, että hän olisi väärässä. Mutta eikö jokapäiväisen yhteiskunnan kannalta esim. siviili-avioliitto olisi parempi ja kehittävämpi kuin kirkolliset kaavat, joissa naisen arvoakin alennetaan?

Vastaus. Ymmärrän hyvin kysyjän epäilyksiä, koska asioita voi katsoa monelta kannalta. Yllämainitussa kirjassaan Annie Besant katsoo asioita kristinuskon kannalta. Kun hän kirjottaa hindulaisille tai buddhalaisille tai muunlaisille ”pakanoille” hän taas katsoo asioita heidän kannaltaan ja näyttää heille, mitä hyvää heidän uskonnossaan on. Teosofin ja salatieteilijän tehtävä on juuri tällä tavalla kaivaa esille joka uskonnosta alkuperäinen salattu viisaus. Nyt tiedämme, että kristikunnassa aina on pidetty ainoana jumalallisena asetuksena elinkautinen avioliitto yhden miehen ja yhden naisen välillä. Kaikki muu on tältä puhtaalta kristilliseltä kannalta ”syntiä”. Syntiä on prostitutsioni, syntiä on moniavioisuus ja aviorikos. Eikö siis ole luonnollista, että on tahdottu erityisillä juhlamenoilla terottaa ihmisten mieliin, kuinka pyhä ja ylevä on oleva se liitto, johon kaksi lupautuvat? Tältä kannalta katsoen en näe ”vihkimisessä” mitään rumaa tai alentavaa. Tosin niitä

sanoja, joita käytetään voisi muuttaa hieman ”uudenaikaisemmiksi” ja ”vapaammiksi”, koska niiden salaista merkitystä ei kuitenkaan enää muisteta eikä ymmärretä. Mutta en silti tahdo tuomita ”vääräksi” siviiliavioliittoa, niin, en sitäkään liittoa, jossa ei ole mitään menoja käytetty. Päinvastoin: on mielestäni suotava, että semmoisiakin otetaan käytäntöön, että ihmiset ovat tilaisuudessa noudattamaan sisäisiä omantunnonkäskyjä. Liiton pyhyys riippuu kuitenkin viime kädessä asianomaisista henkilöistä itsestään. Uskonpa niinkin, että tulevaisuudessa, kun teosofinen uskonto on läpitukenut kaikkien kansojen henkisen elämän, kohtelemme samalla kunnioituksella ihmistä joka esim. muhamettilaisten tapaan elää moniavioisuudessa, kuin sitä, joka kristittyjen tapaan elää yksiavioisuudessa. Ainoa mitä ei suvaita, on epärehellisyys, ulkokultaisuus, petos, sorto. Mies, joka käyttää ”huonoja” naisia salaa, on silloin ala-arvoisempi kuin mies, jolla on esim. kaksi vaimoa julkisesti.

148 Kysymys. X. Onko totuuden tieto henkimaailman asioissa ihmiskunnalle hyödyksi vai vahingoksi?

Vastaus. Hyödyksi.

149. Kysymys. X. Kumpi on parempi: jos henkilö päästyään totuuteen salaa sen ja pelastaa itsensä tai julkaisee sen ja saa siten itse vainotun osan joka puolelta?

Vastaus. Totuuteen päässyt henkilö ei ajattele itseään. Jos hän salaa, salaa hän muiden takia. Jos hän julkaisee, julkaisee hän muiden tähden.

150 Kysymys. H. S. ”Suhteemme lapsiin” nimisen artikkelin kirjottaja sanoo, että ”palvelijat melkein ehdottomasti ovat vähemmän sivistyneet ja hienostuneet kuin heidän emäntänsä”. Eikö hän siis ole huomannut, kuinka vähän todellista sivistystä on usealla emännällä, joka esim. kaikella tavalla opettaa lapsiaan kohtelemaan palvelijoita jonkinmoisina alempiarvoisina olentoina? Vai panevatko teosofit niin suurta arvoa

ulkonaiselle sivistykselle? Tyhjää kuorta se on minun mielestäni. Olen vähän lukenut teosofisia kirjoja ja pitänyt niistä. Vaan tuommoiset artikkelit ikäänkuin sanovat: siitä sen nyt näet, eivätkö kaikki uskonnot ole paljasta haaveilua!

Vastaus. Jos lukisitte vielä enemmän teosofiaa, huomaisitte, että teosofia ei ole uskonto toisten lisäksi vaan kaikkien uskontojen ydin, niiden *tieteellinen* ydin. Jumaluusopit voivat olla haaveilua, mutta teosofia on oman luontonsa kautta tiedettä. Kun siis kysytte, mitä on sivistys teosofian kannalta, vastaan: sivistys ulkonaisessa merkityksessä (ja missä muussa merkityksessä onkaan sivistystä?) on kokemusten, kasvatuksen ja itsekasvatuksen avulla saavutettu hienous ja jalous ei ainoastaan fyysillisen ruumiin teoissa ja tavoissa vaan myös tunteissa ja ajatuksissa (siis astrali- ja mentaliruumiin ilmennyksissä). Sivistys käsittää kaikkia kolminaismaailman ruumiita. Sivistymätön on se, joka on karkea ja jalostumaton, raaka ja julkea käytöksessään, tunteissaan, ajatuksissaan. Ja huomatkaa: ihminen voi olla sivistynyt *osaksi* – hieno esim. käytöksessään, raaka ajatuksissaan tai päinvastoin. Kun Mr. C. W. Leadbeater sanoo, että palvelijat *melkein* ehdottomasti ovat vähemmän sivistyneitä kuin heidän emäntänsä, emme saa unohtaa, että hän etupäässä puhuttelee teosofeja ja että Englannissa teosofia ei ole niin paljon levinnyt kansan kesken kuin esim. meillä. Jos meillä Suomessa palvelija on teosofi, emäntä ei, silloin palvelija *voi* olla sivistyneempi kuin hänen emäntänsä, jos palvelija ottaa vaarin siitä, mitä hän teosofian välityksellä on tilaisuudessa saamaan. Siihen kuuluu tietysti silloin myös, ettei hän ajatuksissaan tuomitse pintapuolista emäntäänsä, vaan omalla käytöksellään, omilla tunteillaan ja ajatuksillaan koettaa vaikeuttaa emäntäänsä sivistyttävästi.